1480b/02.09.2026

Parlamentul României
Senat

INTERPELARE

Adresată: Ministerul **Energiei**
Din partea: Senator **Rodica CUȘNIR**
Circumscripția electorală: nr. 35 – Suceava
Grup parlamentar: PACE - Întâi România
Ședința Senatului din data de: 24.06.2026
Obiectul interpelării: Asumarea și renegocierea obligațiilor privind închiderea capacităților energetice pe cărbune înaintea punerii în funcțiune a capacităților de înlocuire și consecințele asupra securității energetice, prețului energiei și cetățeanului român

Stimate domnule ministru,

La finalul perioadei de implementare a Planului Național de Redresare și Reziliență, consider necesară clarificarea completă a modului în care statul român a negociat, asumat, implementat și ulterior renegociat obligațiile referitoare la retragerea capacităților de producere a energiei electrice pe bază de lignit și huilă.

Această clarificare privește direct drepturile și interesele cetățeanului român, deoarece orice reducere a capacității interne de producție influențează siguranța Sistemului Electroenergetic Național, necesarul de import, formarea prețului energiei, competitivitatea industriei, locurile de muncă și, în final, factura plătită de populație.

Documentele oficiale existente ridică o problemă care necesită un răspuns precis din partea Ministerului Energiei.

În anul 2021, înaintea aprobării PNRR și a planului de restructurare al Complexului Energetic Oltenia, statul român deținea deja analize privind riscurile retragerii accelerate a capacităților pe lignit.

Decizia Comisiei Europene 2022/1920 privind ajutorul de stat pentru Complexul Energetic Oltenia consemnează analiza realizată de Transelectrica în luna mai 2021, prezentată Comisiei Europene de autoritățile române.

Potrivit acestei analize, pentru asigurarea unui nivel acceptabil de securitate energetică națională și regională era necesară menținerea în exploatare comercială a cel puțin 1.500 MW

în centralele existente pe lignit ale Complexului Energetic Oltenia, iar dezafectarea acestora necesita o creştere concomitentă a puterii instalate în centrale pe gaze naturale.

Acelaşi document consemnează proiectele pentru două centrale în ciclu combinat pe gaze naturale, cu o capacitate de 850 MW la Işalniţa şi 475 MW la Turceni, despre care analiza estima că ar aduce sistemului aproximativ 4,4 TWh de energie electrică anual şi ar reduce deficitul energetic.

Statul român cunoştea, aşadar, încă din anul 2021 relaţia directă dintre închiderea capacităţilor existente şi necesitatea punerii concomitente în funcţiune a capacităţilor care urmau să le înlocuiască.

Această legătură apare ulterior chiar în legislaţia naţională.

OUG nr. 108/2022 prevedea realizarea celor două grupuri pe gaze naturale de la Işalniţa şi Turceni, însumând 1.325 MW, cu punere în funcţiune în anul 2026, precum şi investiţiile în surse regenerabile destinate înlocuirii producţiei retrase.

În acelaşi timp, România şi-a asumat prin PNRR calendarul de retragere a capacităţilor pe lignit şi huilă. Cu alte cuvinte, statul român a construit două calendare care trebuiau să funcţioneze împreună. Un calendar pentru scoaterea din funcţiune a capacităţilor existente şi un calendar pentru construirea capacităţilor care urmau să le înlocuiască. Practic, în anul 2026 constatăm că aceste două calendare au ajuns în puncte profund diferite.

Calendarul închiderilor a produs obligaţii juridice, în timp ce calendarul investiţiilor de înlocuire a acumulat întârzieri.

Mai mult, prin OUG nr. 20 din 26 martie 2026, Guvernul recunoaşte chiar în fundamentarea actului normativ necesitatea modificării calendarului pentru asigurarea funcţionării în condiţii de siguranţă a Sistemului Electroenergetic Naţional şi a continuităţii furnizării energiei termice către populaţie.

Acelaşi act normativ arată că obligaţia iniţială privind retragerea unei capacităţi totale de 1.755 MW până la sfârşitul anului 2025 a fost renegociată, România obţinând ajustarea la 1.045 MW şi posibilitatea funcţionării unor grupuri până la 31 august 2026, respectiv până la finalul anului 2030. De aici rezultă astfel o situaţie care trebuie explicată cetăţenilor.

Statul român dispunea din anul 2021 de analiza tehnică privind necesitatea menţinerii capacităţilor pe lignit până la apariţia unor capacităţi suficiente de înlocuire, şi-a asumat ulterior un calendar de închidere, a prevăzut construirea centralelor pe gaz până în 2026, iar în anul 2026 a ajuns să renegocieze calendarul închiderilor invocând chiar necesitatea protejării siguranţei Sistemului Electroenergetic Naţional.

În aceste condiţii, vă solicit să comunicaţi Parlamentului României, în ordine cronologică, toate etapele negocierilor purtate de Ministerul Energiei sau cu participarea Ministerului Energiei cu Comisia Europeană privind Componenta C6 Energie din PNRR, calendarul de decarbonizare, jaloanele şi ţintele referitoare la retragerea capacităţilor pe lignit şi huilă, precum şi toate renegocierile ulterioare.

Pentru fiecare rundă de negociere solicit indicarea datei, participanţilor din partea României, instituţiilor reprezentate, poziţiei iniţiale a României, solicitărilor formulate de Comisia Europeană, mandatului de negociere aprobat la nivel naţional, rezultatului negocierii şi persoanelor care au aprobat forma finală a angajamentelor.

Solicit transmiterea copiilor memorandumurilor, mandatelor, minutelor, notelor de negociere, analizelor tehnice, corespondenței oficiale și documentelor de poziție care au stat la baza acceptării calendarului inițial de retragere a capacităților energetice pe cărbune.

Solicit să precizați dacă analiza Transelectrica din mai 2021, potrivit căreia era necesară menținerea în exploatare comercială a cel puțin 1.500 MW în centralele pe lignit ale Complexului Energetic Oltenia, a fost cunoscută Ministerului Energiei la momentul negocierii PNRR și, în caz afirmativ, modul concret în care concluziile acesteia au fost introduse în mandatul de negociere al României.

Solicit să indicați toate analizele Transelectrica, Dispecerului Energetic Național, ANRE, Complexului Energetic Oltenia, ministerului sau consultanților externi referitoare la adecvanța Sistemului Electroenergetic Național care au fost disponibile autorităților române în perioada 2020–2026 și care au evaluat efectele închiderii capacităților pe lignit.

Solicit să precizați capacitatea totală pe lignit și huilă retrasă definitiv din exploatare, trecută în conservare sau transformată în rezervă în fiecare an începând cu 2021, cu indicarea fiecărui grup energetic, a puterii instalate. a datei modificării statutului și a producției anuale pe care respectivul grup o asigura înaintea retragerii.

Solicit să prezentați, pentru aceeași perioadă, capacitățile noi de producție dispecerizabilă efectiv puse în funcțiune și să indicați ce capacitate nouă a înlocuit efectiv fiecare capacitate convențională retrasă.

O importanță deosebită o reprezintă centralele pe gaze naturale de la Işalnița și Turceni. Vă solicit să prezentați cronologia completă a fiecărui proiect, începând cu aprobarea investiției și până în prezent, incluzând constituirea societăților de proiect, selectarea partenerilor, asigurarea finanțării, procedurile de achiziție, licitațiile organizate, anulările, contestațiile, întârzierile și stadiul fizic actual.

Pentru fiecare dintre cele două centrale solicit să comunicați data prevăzută inițial pentru punerea în funcțiune, data estimată în prezent pentru punerea în funcțiune, numărul total de luni de întârziere și instituția, compania sau structura managerială responsabilă pentru fiecare etapă care a generat întârzierea.

Solicit să precizați dacă Ministerul Energiei consideră, la data răspunsului, posibilă respectarea calendarului inițial de punere în funcțiune în anul 2026 și să indicați data realistă la care fiecare dintre cele două centrale va putea livra efectiv energie electrică în Sistemul Electroenergetic Național.

Solicit să comunicați costul estimat inițial al centralelor de la Işalnița și Turceni, costul estimat actualizat, valoarea finanțărilor aprobate din Fondul pentru Modernizare, contribuțiile companiilor implicate și orice creștere de cost produsă prin întârzierea proiectelor.

Solicit să precizați cantitatea de energie electrică estimată a lipsi anual din producția internă ca urmare a decalajului dintre retragerea capacităților pe lignit și punerea în funcțiune a capacităților de înlocuire, precum și modalitatea prin care această cantitate este acoperită.

Solicit să comunicați volumul importurilor de energie electrică realizate de România în fiecare an din perioada 2021–2026, valoarea financiară a acestor importuri și estimarea Ministerului privind partea din necesarul de import asociată reducerii capacităților interne de producție dispecerizabilă.

Solicit să precizați dacă Ministerul Energiei a realizat o analiză privind efectul retragerii capacităților pe lignit înaintea punerii în funcțiune a centralelor pe gaz asupra prețului energiei electrice pe piața angro și asupra facturii consumatorului final, iar în cazul existenței unei asemenea analize solicit transmiterea acesteia Parlamentului.

Solicit să prezentați evaluarea Ministerului privind efectele întârzierii proiectelor de înlocuire asupra industriei energointensive din România, asupra competitivității întreprinderilor românești și asupra locurilor de muncă din zonele afectate de procesul de decarbonizare.

Solicit să comunicați numărul persoanelor disponibilizate sau care urmează să își piardă locul de muncă în urma reducerii activității Complexului Energetic Oltenia și a activităților conexe, precum și numărul locurilor de muncă efectiv create până în prezent prin investițiile care trebuiau să înlocuiască producția pe lignit.

Solicit să explicați motivele pentru care statul român a acceptat termene obligatorii și ireversibile pentru retragerea capacităților existente în condițiile în care realizarea capacităților de înlocuire depindea de proceduri de achiziție, parteneri privați, finanțări, autorizații și termene de construcție asupra cărora statul avea un grad diferit de control.

Solicit să precizați dacă, în cadrul negocierilor inițiale, partea română a propus introducerea unei clauze care să condiționeze retragerea capacităților pe cărbune de punerea efectivă în funcțiune a unor capacități echivalente de producție, iar în cazul în care o asemenea propunere a existat solicit comunicarea formei acesteia, a răspunsului Comisiei Europene și a rezultatului negocierii.

Solicit să precizați dacă România a cerut ca indicatorul pentru închiderea capacităților existente să fie legat de criterii de adecvanță a Sistemului Electroenergetic Național, de existența efectivă a capacităților de substituție și de nivelul importurilor, precum și rezultatul fiecărei asemenea solicitări.

OUG nr. 20/2026 consemnează că, în reuniunea tehnică din 2 martie 2026, Comisia Europeană a solicitat măsuri suplimentare pentru eliminarea riscului de reversibilitate a reformei și a apreciat mecanismul de reducere a capacităților licențiate drept incompatibil cu angajamentele asumate. În acest sens, vă solicit să transmiteți minuta integrală a reuniunii din 2 martie 2026, mandatul delegației române, toate propunerile formulate de partea română și toate solicitările formulate de reprezentanții Comisiei Europene.

Solicit să precizați ce evaluare privind securitatea energetică a fost prezentată Comisiei în cadrul acestei negocieri și dacă partea română a solicitat păstrarea unor capacități suplimentare în rezervă pentru situații de deficit, temperaturi extreme, indisponibilitate a altor producători sau creștere accentuată a consumului.

Solicit să comunicați toate negocierile purtate în cursul anilor 2025 și 2026 pentru modificarea calendarului inițial, inclusiv data la care Ministerul Energiei a constatat pentru prima dată că termenele asumate anterior puneau probleme de adecvanță sau securitate energetică.

Această dată are o importanță deosebită pentru stabilirea răspunderii administrative, deoarece permite Parlamentului să afle intervalul de timp dintre momentul în care Ministerul a cunoscut riscul și momentul în care a solicitat efectiv renegocierea obligațiilor.

Solicit să indicați persoanele care au ocupat funcțiile de ministru, secretar de stat, director general sau coordonator al Componentelor PNRR relevante în momentul asumării calendarului

inițial, în momentul constatării întârzierilor proiectelor de înlocuire și în momentul inițierii renegocierii.

Solicit să precizați dacă au fost efectuate controale administrative sau manageriale privind cauzele întârzierilor centralelor de la Işalnița și Turceni și ale celorlalte proiecte destinate înlocuirii capacităților retrase, ce concluzii au rezultat și ce măsuri au fost dispuse față de persoanele responsabile.

Solicit să precizați valoarea totală a finanțărilor publice, europene și naționale angajate până în prezent pentru procesul de restructurare și decarbonizare a Complexului Energetic Oltenia, inclusiv ajutorul de stat, Fondul pentru Modernizare, PNRR și orice alte surse publice, precum și valoarea investițiilor efectiv puse în funcțiune și producătoare de energie la data răspunsului.

Solicit să comunicați dacă Ministerul a calculat costul total suportat de statul român pentru menținerea securității energetice în perioada creată între retragerea capacităților vechi și intrarea în funcțiune a capacităților noi, incluzând importurile, mecanismele de rezervă, ajutoarele acordate companiilor energetice și orice alte costuri asociate.

În final, vă solicit să răspundeți unei întrebări care privește direct fiecare consumator român.

Care este costul economic total estimat al decalajului dintre calendarul închiderii capacităților energetice existente și calendarul construirii capacităților care trebuiau să le înlocuiască și cât din acest cost ajunge, direct sau indirect, în factura, taxele și nivelul de trai al cetățeanului român?

Consider că răspunsul Ministerului trebuie să permită Parlamentului să stabilească dacă România s-a aflat în fața unei constrângeri europene imposibil de negociat sau în fața unei succesiuni de decizii administrative și manageriale prin care statul român a acceptat închiderea unor capacități înainte de realizarea înlocuitorilor pe care propriile sale analize îi considerau necesari pentru securitatea energetică.

Solicit răspuns scris și oral, însoțit de documentele menționate, precum și prezentarea distinctă a informațiilor clasificate sau exceptate de la accesul public potrivit regimului juridic aplicabil, cu indicarea expresă a temeiului legal pentru fiecare document care poate fi transmis Parlamentului doar în condiții speciale.

Senator
Rodica CUȘNIR